2025/1142

10.6.2025

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2025/1142,

27. veebruar 2025,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2023/1114 regulatiivsete tehniliste standarditega, milles määratakse kindlaks huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korra nõuded krüptovarateenuse osutajate jaoks ning huvide konfliktide kohta avalikustatava teabe sisu üksikasjad ja esitusmeetod

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrust (EL) 2023/1114, mis käsitleb krüptovaraturge ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/1937, ([1]) eriti selle artikli 72 lõike 5 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EL) 2023/1114 artiklis 72 osutatud huvide konfliktide tuvastamise, vältimise, juhtimise ja avalikustamise põhimõtete ja korra rakendamisel ja säilitamisel peaksid krüptovarateenuse osutajad võtma arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, et tagada huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korra piisavus kõnealuse artikli eesmärkide saavutamiseks. Määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõike 1 kohaselt peavad krüptovarateenuse osutajad võtma arvesse ka osutatavate krüptovarateenuste mahtu, laadi ja ulatust.

(2) Tagamaks, et huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja kord on krüptovarateenuse osutajate ja nende klientide parimates huvides, peaksid need põhimõtted ja kord hõlmama olukordi, mis võivad mõjutada või kahjustada või mis võivad tunduda mõjutavat või kahjustavat krüptovarateenuse osutajate või nende krüptovarateenuse osutajatega seotud isikute võimet täita oma ülesandeid või kohustusi klientide huvides objektiivselt ja sõltumatult ning üksuse tegevust.

(3) Kui krüptovarateenuse osutaja kuulub kontserni, tuleks arvesse võtta ka seda asjaolu.

(4) Kontserni kuuluvad krüptovarateenuse osutajad peaksid seetõttu käsitlema asjakohaselt olukordi, mis võivad põhjustada huvide konflikti oma kontserni kuuluvate teiste üksuste struktuuri ja äritegevuse tõttu. Seega kui krüptovarateenuse osutaja osutab üksi või koos oma kontserni teiste üksustega mitut krüptovarateenust ja tegeleb mitme sellega seotud tegevusega, peaksid huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja kord ära hoidma kuritarvitusi, mis tulenevad kontsentreeritud kontrollist ja seotud isikute tehingute, sealhulgas sidusettevõtjaid hõlmavate tehingute juhtimisest.

(5) Selleks et vältida krüptovarateenuse osutajaid ja nende kliente kahjustavat huvide konflikti, peaksid huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja kord tagama selliste olukordade hoolika jälgimise, kus krüptovarateenuse osutajaga seotud isikutel on teise isikuga isiklik, ametialane või poliitiline suhe. Sellised suhted võivad mõjutada krüptovarateenuse osutaja ja temaga seotud isikute suutlikkust erapooletult otsuseid teha. Isiklikud suhted peaksid hõlmama otse- või külgliinis sugulaste vahelisi suhteid ning ka muid sotsiaalseid suhteid lisaks ametlikule kooselule või abielule. Poliitilised suhted peaksid hõlmama erakondadesse kuulumist või suhteid valitsus- või muude riigiametnikega. Ametialased suhted peaksid koosnema suhetest ametialases keskkonnas, sealhulgas tööl või ettevõtluses.

([1]) ELT L 150, 9.6.2023, lk 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

(6) Selleks et huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja kord oleksid tõhusad, peaks krüptovarateenuse osutajatel olema läbipaistev organisatsiooniline ja juhtimisstruktuur, mis on kooskõlas nende üldise strateegia ja riskiprofiiliga ning millest saavad hästi aru nende juhtorgan, seotud üksused, riiklikud pädevad asutused ja kliendid.

(7) Krüptovarateenuse osutajate usaldusväärne juhtimine ja haldamine on äärmiselt oluline, et tagada nii nende toimimine kui ka usaldus finantsturgudel. Neil põhjustel tuleks huvide konflikte käsitlevates põhimõtetes ja korras käsitleda juhtumeid, kus huvide konflikt võib takistada juhtorgani liikmel teha objektiivseid ja erapooletuid otsuseid krüptovarateenuse osutaja ja tema klientide parimates huvides.

(8) Võimalikud ja tegelikud huvide konfliktid, mida krüptovarateenuse osutajad peavad määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõike 1 kohaselt arvesse võtma, peaksid olema need, mis mõjutavad või võivad mõjutada klientide huve, samuti need, mis mõjutavad või võivad mõjutada krüptovarateenuse osutaja kui sellise tegevust ja olukorda ning mõjutavad seega kaudselt ka klientide huve.

(9) Selleks et tagada tuvastatud huvide konfliktide leevendamiseks võetud meetmete läbipaistvus, peaksid krüptovarateenuse osutajad täitma määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 2 sätestatud nõudeid huvide konfliktide avalikustamise kohta. Selleks et tagada huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korra eesmärgi täitmine, ei tohiks krüptovarateenuse osutajad aga tugineda huvide konfliktide lahendamisel pelgalt nende avalikustamisele. Seetõttu peaksid nad küll järgima avalikustamisnõudeid, kuid tagama ka huvide konfliktide tuvastamise, vältimise ja juhtimise.

(10) Klientidele krüptovarateenuse osutamisega seotud töötajate tasustamine võib tekitada huvide konflikte. Kuigi krüptovarateenuse osutajatel on vabadus määrata kindlaks oma üldised tasustamispõhimõtted, peaksid nad tagama, et nende tasustamispõhimõtted ja -tavad ei tekita konflikte klientide ja krüptovarateenuse osutaja või seotud isikute huvide vahel ega kahjusta seotud isikute võimet täita oma ülesandeid ja kohustusi sõltumatult ja objektiivselt. Selleks et tagada huvide konflikte käsitlevate nõuete tõhus ja järjepidev kohaldamine tasustamise valdkonnas, peaks tasu mõiste hõlmama kõiki maksevorme ning rahalisi või mitterahalisi hüvesid, mida krüptovarateenuse osutajad pakuvad otse või kaudselt isikutele, kellel on otsene või kaudne mõju krüptovarateenuse osutajate osutatavatele krüptovarateenustele või nende äritegevusele. Huvide konflikte käsitlevate põhimõtete kontekstis rakendatavad tasustamispõhimõtted peaksid tagama, et kliente koheldakse õiglaselt ja et krüptovarateenuse osutajate poolt lühikeses, keskpikas või pikas perspektiivis kasutatavad tasustamistavad ei kahjusta nende huve.

(11) Huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korra asjakohast rakendamist, säilitamist ja läbivaatamist silmas pidades peaksid sellised põhimõtted ja kord tagama, et huvide konfliktide juhtimiseks on olemas piisavad ja asutusesiseselt sõltumatud inimressursid. Neil inimressurssidel peaksid olema ka vajalikud oskused, teadmised ja asjatundlikkus huvide konfliktide valdkonnas. Sel põhjusel peaks huvide konfliktide juhtimise eest vastutaval isikul olema otsene juurdepääs ja võimalus anda aru asjaomasele asutusesisesele aruandluskanalile juhtimisfunktsiooni ja asjakohasel juhul järelevalvefunktsiooni raames.

(12) Tagamaks, et kliendid saavad teha teadliku otsuse, peaksid krüptovarateenuse osutajad ajakohastama huvide konfliktide üldise laadi ja allikate ning huvide konfliktide leevendamiseks võetud meetmete kohta vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikele 2 avaldatud teavet. Sellise avaldamise puhul tuleks arvesse võtta eri liiki kliente, kellele teave on suunatud, sealhulgas asjaolu, et neil klientidel on erineval tasemel teadmised ja kogemused.

(13) Krüptovarateenuse osutajad võivad sageli tegutseda vertikaalselt integreeritud viisil või tihedas koostöös seotud üksustega või samasse kontserni kuuluvate üksustega. Selleks et selgitada klientidele, millises rollis ja milliste volitustega krüptovarateenuse osutaja tegutseb, peaks määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 2 osutatud avaldatav teave sisaldama piisavalt üksikasjalikku, konkreetset ja selget kirjeldust olukordadest, mis põhjustavad või võivad põhjustada huvide konflikte. See teave on eriti asjakohane olukordades, kus krüptovarateenuse osutaja turundab end krüptovara vahetusega tegelevana, ent tegeleb tegelikult mitme funktsiooni või tegevusega või kombineerib neid, sealhulgas krüptovara kauplemisplatvormi korraldamine, turutegemine, võimendusega kauplemise pakkumine, hoidmise, arveldamise, laenuandmise, laenamise ja oma arvel kauplemise võimaldamine. Investorite kaitse tagamiseks peaks potentsiaalsetel ja olemasolevatel klientidel olema juurdepääs määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 2 osutatud avaldatavale teabele keeles, mida nad valdavad. Seepärast peaksid krüptovarateenuse osutajad avaldama sellise teabe kõigis keeltes, mida krüptovarateenuse osutaja kasutab asjaomases liikmesriigis oma teenuste turustamiseks või klientidega suhtlemiseks.

(14) Isikuandmete töötlemise suhtes krüptovarateenuse osutajate poolt, sealhulgas nende huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korra kaudu kogutud teabe suhtes kohaldatakse andmekaitset käsitlevaid liidu õigusakte, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679 ([2]).

(15) Kooskõlas määruses (EL) 2016/679 sätestatud võimalikult väheste andmete kogumise põhimõttega peaksid krüptovarateenuse osutajad määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 1 osutatud põhimõtetes ja korras täpsustama, milliseid isikuandmete kategooriaid nad huvide konfliktide tuvastamiseks, vältimiseks ja juhtimiseks töötlevad, võttes arvesse krüptovarateenuse osutaja ja tema kontserni osutatavate krüptovarateenuste või muude tegevuste mahtu, laadi ja ulatust.

(16) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([3]) artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 17. juulil 2024.

(17) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitas komisjonile tihedas koostöös Euroopa Pangandusjärelevalvega.

(18) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on korraldanud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks olevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 ([4]) artikli 37 kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult,

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „seotud isik“ – määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõike 1 punkti a alapunktides i–iv osutatud isik;

2) „tasu“ – mis tahes vormis makse või muu rahaline või mitterahaline hüve, mida krüptovarateenuse osutajad maksavad otse või kaudselt seoses krüptovarateenuste osutamisega klientidele;

3) „kontsern“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ([5]) artikli 2 punktis 11 määratletud kontsern.

Artikkel 2

Krüptovarateenuse osutajat kahjustada võivad huvide konfliktid

1. Määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 1 osutatud põhimõtetes ja korras, mille eesmärk on tuvastada, vältida, juhtida ja avalikustada huvide konflikte, mis võivad krüptovarateenuse osutajat kahjustada, täpsustatakse asjaolud, mis võivad otse või kaudselt mõjutada seotud isikute objektiivsust ja erapooletust nende ülesannete ja kohustuste täitmisel. Sellistes põhimõtetes ja korras võetakse arvesse vähemalt olukordi või suhteid, kus seotud isik:

a) omab majanduslikku huvi isikus, organis või üksuses, kelle huvid on krüptovarateenuse osutaja huvidega vastuolus;

b) omab suhet isiku, organi või üksusega, kellel on krüptovarateenuse osutaja huvidega vastuolus olevad huvid, mis võivad olla isiklikku, ametialast või poliitilist laadi, või kellel on see suhe olnud eelneva kolme aasta jooksul alates hindamise tegemisest;

c) täidab ülesandeid või tegeleb tegevustega või talle on antud kohustused, mis on krüptovarateenuse osutaja ülesannete, tegevuste või kohustustega vastuolus, või tema üle teeb hierarhilist järelevalvet isik, kes vastutab funktsioonide või ülesannete eest, mis on krüptovarateenuse osutaja funktsioonide või ülesannetega vastuolus.

2. Krüptovarateenuse osutajate huvidega vastuolus olevaid huve omavate isikute, organite või üksuste kindlakstegemiseks võtavad krüptovarateenuse osutajad arvesse vähemalt seda, kas kõnealune isik, organ või üksus:

a) saab tõenäoliselt rahalist kasu või väldib rahalist kahju krüptovarateenuse osutaja kulul;

b) omab krüptovarateenuse osutaja osutatava krüptovarateenuse või tema tegevuse tulemuse puhul huvi, mis erineb krüptovarateenuse osutaja huvist selle tulemuse puhul;

c) tegeleb krüptovarateenuse osutajaga sama äritegevusega või on krüptovarateenuse osutaja klient, konsultant, nõustaja, volitatud isik, isik, kellele on tegevus edasi antud, teenuseosutaja või muu tarnija (sealhulgas alltöövõtjad) ning on tõendatav alus arvata, et krüptovarateenuse osutajaga võib tekkida huvide konflikt.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

3. Lõike 1 punkti a kohaldamisel võtavad krüptovarateenuse osutajad arvesse olukordi, kus seotud isik, kes on juhtorgani liige, krüptovarateenuse osutaja töötaja või aktsionär või osanik, kellel on krüptovarateenuse osutajas oluline osalus:

a) omab aktsiaid või osasid, tokeneid (sealhulgas valitsemistokeneid), muid omandiõigusi või osalusi selles isikus, organis või üksuses;

b) omab selle isiku, organi või üksuse võlainstrumente või on sõlminud temaga muid võlakokkuleppeid;

c) on sõlminud kõnealuse isiku, organi või üksusega mis tahes lepingulisi kokkuleppeid, mis on seotud määrusega (EL) 2023/1114 reguleeritud tegevustega.

Artikkel 3

Kliente kahjustada võivad huvide konfliktid

Selleks et teha kindlaks huvide konfliktid, mis tekivad krüptovarateenuste osutamisel ja võivad kahjustada klientide huve, võtavad krüptovarateenuse osutajad arvesse seda, kas krüptovarateenuse osutaja või mõni seotud isik:

a) saab tõenäoliselt rahalist kasu või väldib rahalist kahju või saab muu hüve kliendi kulul;

b) omab kliendile osutatud krüptovarateenuse või kliendi nimel tehtud tehingu tulemuse puhul huvi, mis erineb kliendi huvist selle tulemuse puhul;

c) omab rahalist või muud stiimulit eelistada ühe või rohkema kliendi huve mõne teise kliendi huvidele;

d) tegeleb kliendiga sama äritegevusega;

e) saab muult isikult kui klient seoses kliendile osutatava teenusega hüvesid rahalise või mitterahalise hüve või teenuse kujul.

Artikkel 4

Määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 1 osutatud põhimõtted ja kord, mida kohaldatakse huvide konfliktide puhul

1. Huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja kord sätestatakse kirjalikult ja neis võetakse arvesse järgmist:

a) krüptovarateenuse osutaja osutatavate teenuste või muu tegevuse maht, laad ja ulatus;

b) kontserni kuuluva krüptovarateenuse osutaja puhul asjaolud, mis võivad põhjustada huvide konflikti kontserni kuuluvate teiste üksuste struktuuri ja äritegevuse tõttu.

2. Krüptovarateenuse osutaja juhtorgan vastutab nende põhimõtete ja korra kindlaksmääramise, vastuvõtmise ja rakendamise eest. Ta hindab korrapäraselt nende tõhusust ja vaatab need läbi ning kõrvaldab nende võimalikud puudused.

3. Krüptovarateenuse osutajad loovad tõhusad asutusesisesed kanalid, et teavitada töötajaid ja juhtorgani liikmeid oma huvide konflikte käsitlevatest põhimõtetest ja korrast ning tagada neile pidev juurdepääs ning pakkuda asjakohast ajakohastatud koolitust huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korra teemal.

4. Huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja kord hõlmavad järgmist:

a) seoses krüptovarateenusega või tegevusega, mida krüptovarateenuse osutaja osutab või millega ta tegeleb või mida osutab või millega tegeleb tema nimel konsultant, nõustaja, volitatud isik või isik, kellele tegevus on edasi antud, selliste asjaolude kirjeldus, mis võivad põhjustada artiklis 2 või 3 osutatud huvide konflikti;

b) protsessid, mida tuleb kohaldada artiklites 2 ja 3 osutatud huvide konfliktide tuvastamiseks, vältimiseks, juhtimiseks ja avalikustamiseks;

c) selge viide krüptovarateenuse osutaja organisatsioonilisele ja juhtimisstruktuurile.

5. Huvide konflikte käsitlevates põhimõtetes ja korras võetakse arvesse ühe või mitme kliendi huvide või krüptovarateenuse osutaja huvide kahjustamise riski.

6. Artikli 4 lõike 4 punktis b osutatud protsessid peavad sisaldama vähemalt järgmist:

a) meetmed, mille eesmärk on viivitamata anda aru ja teatada määratud asutusesisesele aruandluskanalile kõigist küsimustest, mis võivad põhjustada või on põhjustanud huvide konflikti;

b) meetmed, mille eesmärk on vältida ja kontrollida teabevahetust seotud isikute vahel, kes on seotud tegevusega, millega kaasneb huvide konflikti oht, kui kõnealuse teabe vahetamine võib kahjustada ühe või enama kliendi huve;

c) eraldi asutusesisene järelevalve selliste seotud isikute üle, kelle põhifunktsioonid hõlmavad selliste klientide nimel tegutsemist või neile teenuste osutamist, kelle huvid võivad olla omavahel või krüptovarateenuse osutaja huvidega vastuolus;

d) mis tahes otsese seose kõrvaldamine krüptovarateenuse osutaja töötajatele, volitatud esindajatele, isikutele, kellele tegevus on edasi antud, alltöövõtjatele või juhtorgani liikmetele, kes tegelevad peamiselt ühe tegevusega, makstava tasu ning krüptovarateenuse osutaja muude töötajate, volitatud esindajate, isikute, kellele tegevus on edasi antud, alltöövõtjate või juhtorgani liikmete, kes tegelevad peamiselt muu tegevusega, tasu või loodud tulu vahel, kui on tõendatav alus arvata, et nende tegevustega seoses võib tekkida huvide konflikt;

e) meetmed, millega tagatakse, et seotud isikud, kes tegelevad välise äritegevusega, mis on seotud krüptovarateenuse osutajaga, ei saa krüptovarateenuse osutajas nende tegevustega seoses sobimatut mõju avaldada;

f) meetmed, millega takistada või kontrollida seotud isiku samaaegset või järjestikust tegelemist eraldiseisvate krüptovara teenuste või tegevustega, kui nendega tegelemine võib kahjustada huvide konfliktide nõuetekohast haldamist;

g) meetmed, millega tagatakse, et vastuolus olevad tegevused või tehingud antakse eri isikutele;

h) meetmed, millega kehtestatakse juhtorgani liikmete kohustus teavitada teisi liikmeid küsimustest ja hoiduda hääletamast küsimustes, milles liikmel on või võib olla huvide konflikt;

i) meetmed, millega takistatakse juhtorgani liikmeid tegutsemast juhtival ametikohal konkureerivates krüptovarateenuse osutajates väljaspool sama kontserni;

j) meetmed, mille eesmärk on vältida ja kontrollida teabevahetust seotud isikute vahel, kes on seotud tegevusega, millega kaasneb huvide konflikti oht, kui kõnealuse teabe vahetamine võib mõjutada sellise seotud isiku kohustuste täitmist krüptovarateenuse osutaja ees.

7. Krüptovarateenuse osutaja tagab, et lõike 3 punktis b osutatud põhimõtted ja kord annavad mõistliku kindluse, et krüptovarateenuse osutaja või tema klientide huvide kahjustamise ohtu ennetatakse või leevendatakse asjakohaselt.

8. Huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korraga tagatakse, et krüptovarateenuse osutaja eraldab piisavad vahendid, sealhulgas piisavad ja sõltumatud inimressursid nende rakendamiseks, haldamiseks ja läbivaatamiseks, muu hulgas nimetab ametisse huvide konfliktide tuvastamise, vältimise, juhtimise ja avalikustamise eest vastutava isiku.

Sellel isikul on vajalikud volitused oma kohustuste nõuetekohaseks ja sõltumatuks täitmiseks ning ta annab aru otse juhtorganile.

Kui sellele isikule on antud muud rollid või funktsioonid, peavad need olema krüptovarateenuse osutaja krüptovarateenuste ja muu tegevuse mahtu, laadi ja ulatust arvestades asjakohased ning need ei tohi ohustada selle isiku sõltumatust ega objektiivsust.

Huvide konflikte käsitlevates põhimõtetes ja korras määratakse kindlaks oskused, teadmised ja asjatundlikkus, mis peavad olema esimeses lõigus osutatud kohustuste täitmise eest vastutavatel töötajatel, ning nähakse ette, et sellistel töötajatel on oma kohustuste täitmiseks juurdepääs kogu asjakohasele teabele.

Artikkel 5

Huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja menetlused seoses tasuga

1. Krüptovarateenuse osutajad määravad määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 1 osutatud huvide konflikte käsitlevates põhimõtetes ja korras kindlaks tasustamispõhimõtted ja -menetlused ning rakendavad neid, võttes arvesse kõigi oma klientide huve.

2. Krüptovarateenuse osutajad tagavad, et lõikes 1 osutatud tasustamispõhimõtted ja -menetlused:

a) ei tekita huvide konflikti ega stiimulit, mis võib viia selleni, et isikud, kelle suhtes neid kohaldatakse, eelistavad enda või krüptovarateenuse osutaja huve mis tahes kliendi võimalikuks kahjuks, või mis võib viia selleni, et isikud, kelle suhtes neid kohaldatakse, eelistavad oma huve krüptovarateenuse osutaja kahjuks;

b) leevendavad asjakohaselt huvide konflikte, mis võivad tuleneda muutuvtasu määramisest ning selle aluseks olevatest põhilistest tulemusnäitajatest ja riskide maandamise mehhanismidest, sealhulgas instrumentide väljamaksmine töötajatele või juhtorganile osana muutuv- või põhitasust.

3. Krüptovarateenuse osutajad tagavad, et lõikes 1 osutatud tasustamispõhimõtteid ja -menetlusi kohaldatakse kõigi järgmiste suhtes:

a) nende töötajad ja mis tahes muud füüsilised isikud, kelle teenused on krüptovarateenuse osutaja kasutuses ja kontrolli all ning kes on seotud krüptovarateenuste osutamisega krüptovarateenuse osutaja poolt;

b) nende juhtorgani liikmed;

c) mis tahes füüsiline isik, kes on tegevuse edasiandmise lepingu alusel otse seotud krüptovarateenuse osutajale teenuste osutamisega, et krüptovarateenuse osutaja saaks osutada krüptovarateenuseid.

4. Krüptovarateenuse osutaja tasustamismenetlusi, -põhimõtteid ja -korda kohaldatakse lõikes 3 osutatud isikute suhtes, kes otse või kaudselt mõjutavad krüptovarateenuse osutaja osutatavaid krüptovarateenuseid või tema äritegevust, olenemata kliendi liigist, ning niivõrd, kuivõrd selliste isikute tasustamine ja muud asjakohased stiimulid võivad tekitada huvide konflikti, mis julgustab neid tegutsema krüptovarateenuse osutaja klientide huvide vastu või eelistama oma huve krüptovarateenuse osutaja kahjuks.

Artikkel 6

Huvide konflikte käsitlevad põhimõtted ja menetlused seoses isiklike tehingutega

1. Huvide konflikte käsitlevate põhimõtete ja korraga tagatakse, et tehinguid, mille tulemuseks on seotud isiku poolt või nimel omandatud krüptovaraga seotud positsioon või riskipositsioon, kontrollitakse ja jälgitakse tähelepanelikult, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest kriteeriumidest:

a) seotud isik tegutseb väljaspool seotud isiku ametialaseid ülesandeid;

b) tehing toimub ükskõik millise järgmise isiku arvel:

i) seotud isik;

ii) isik, kellega seotud isikul on perekondlik suhe või määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punktis 31 osutatud märkimisväärne seos;

iii) isik, kelle puhul võib seotud isik eeldada, et ta saab tehingu tulemusega seotud otsese või kaudse olulise eelise, mis on muu kui tehingu eest saadav teenustasu või vahendustasu.

Esimese lõigu punkti b alapunkti ii kohaldamisel tähendab isik, kellega seotud isikul on perekondlik suhe, järgmist:

a) seotud isiku abikaasa või muu partner, keda riigi õiguses käsitatakse abikaasaga võrdväärsena;

b) seotud isiku ülalpeetav laps või kasulaps;

c) seotud isiku mis tahes muu sugulane, kes on asjaomase isikliku tehingu kuupäevale eelneva viie aasta jooksul olnud selle isikuga vähemalt ühe aasta jooksul samas leibkonnas.

2. Lõikes 1 osutatud tehingute puhul tagatakse põhimõtete ja korraga, et:

a) mis puutub selliste tehingute tegemise otsusesse:

i) teeb sellised tehingud kindlaks huvide konfliktide juhtimise eest vastutav isik või neist teatatakse talle enne, kui tehakse otsus tehingu täitmise ja selle tingimuste kohta, ning et sellised tehingud dokumenteeritakse;

ii) tehakse otsused selliste tehingute tegemiseks objektiivselt ja kummagi poole huvides;

iii) tehingu tingimused on samaväärsed tingimustega, mida oleks kohaldatud sõltumatute poolte vahel samade tehingute puhul, kui huvide konflikti ei oleks esinenud.

b) Sätestatakse selliste tehingute tegemise otsustusprotsess ning kehtestatakse tehingu mahuna väljendatud künnised, mille ületamiseks on vaja juhtorgani heakskiitu;

c) töötajad ja juhtorgani liikmed on teadlikud nende tehingute suhtes kohaldatavatest normidest ja krüptovarateenuse osutaja poolt nendega seoses kehtestatud meetmetest;

d) krüptovarateenuse osutajat teavitatakse viivitamata igast sellisest tehingust;

e) tehingu üle, mis on kindlaks tehtud või millest on krüptovarateenuse osutajale teatatud, peetakse arvestust, milles täpsustatakse tehingu kuupäev ja kellaaeg, tingimused, maht, vastaspool ning mis tahes luba või keeld seoses kõnealuse tehinguga.

Artikkel 7

Määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 2 osutatud teabe avaldamine krüptovarateenuse osutaja poolt

1. Määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõike 2 kohaselt avaldatav teave sisaldab järgmiste asjaolude üksikasjalikku, konkreetset ja selget kirjeldust:

a) teenused, tegevused või asjaolud, mis põhjustavad või võivad põhjustada artikli 2 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud huvide konflikti, sealhulgas roll ja pädevus, milles krüptovarateenuse osutaja kliendile krüptovarateenust osutades tegutseb;

b) tuvastatud huvide konfliktide laad;

c) artikli 2 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud huvide konfliktidega seoses kindlaks tehtud riskid;

d) tuvastatud huvide konfliktide leevendamiseks võetud meetmed.

2. Lõikes 1 osutatud avalikustamist ei loeta piisavaks viisiks huvide konfliktide juhtimiseks ja leevendamiseks.

3. Krüptovarateenuse osutajad teevad oma klientidele lõikes 1 osutatud teabe igal ajal kättesaadavaks oma veebisaidil tähelepandavas kohas ja vormingus, mis on kättesaadav mis tahes seadmes, mille kaudu krüptovarateenust kliendile osutatakse. Kui krüptovarateenuse osutaja avaldab sellise teabe asjaomases seadmes, esitab krüptovarateenuse osutaja ka lingi samale teabele oma veebisaidil.

4. Krüptovarateenuse osutajad hoiavad määruse (EL) 2023/1114 artikli 72 lõikes 2 osutatud teavet igal ajal ajakohasena.

5. Lõikes 2 osutatud teabe avaldamise eesmärgil peavad krüptovarateenuse osutajad ajakohast arvestust kõigi olukordade kohta, mis põhjustavad tegelikke ja võimalikke huvide konflikte, sealhulgas asjaomaste krüptovarateenuste või tegevuste kohta, ning meetmete kohta, mis on võetud selliste konfliktide vältimiseks või juhtimiseks asjaomastes olukordades. Dokumente säilitatakse viis aastat.

6. Krüptovarateenuse osutajad teevad avaldatava teabe kättesaadavaks kõigis keeltes, mida nad kasutavad asjaomases liikmesriigis oma teenuste turustamiseks ja klientidega suhtlemiseks.

Artikkel 8

Täiendavad nõuded seoses pakkumisega

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2023/1114 artikli 79 lõike 2 kohaldamist, võtavad krüptovarateenuse osutajad selleks, et määrata kindlaks selliste huvide konfliktide liigid, mis tekivad, kui krüptovarateenuse osutaja osutab pakkumisteenuseid, arvesse järgmisi olukordi:

a) krüptovarateenuse osutaja pakub ka krüptovara pakkumisega seotud hinnastamisteenuseid;

b) krüptovarateenuse osutaja täidab ka klientide nimel krüptovaraga seotud korraldusi ja osutab uuringuteenuseid;

c) krüptovarateenuse osutaja pakub krüptovara, mille emitent on ta ise või tema kontserni kuuluv üksus.

2. Krüptovarateenuse osutajad kehtestavad, rakendavad ja säilitavad asutusesisese korra, et tagada kõik järgmine:

a) pakkumise hinnastamine ei edenda krüptovarateenuse osutaja teiste klientide huve ega krüptovarateenuse osutaja enda huve viisil, mis võib olla vastuolus emitendist kliendi huvidega;

b) pakkumise hinnastamine ei edenda emitendist kliendi huve, krüptovarateenuse osutaja enda huve ega seotud isiku huve viisil, mis võib olla vastuolus teiste klientide huvidega;

c) välditakse olukorda, kus isikud, kes vastutavad krüptovarateenuse osutaja investeerimisklientidele teenuste osutamise eest või otsustavad, millised tooted tuleks lisada krüptovarateenuse osutaja pakutavate või soovitatavate toodete loetellu, on otseselt seotud emitendist klienti puudutavate hinnastamisotsustega;

d) välditakse olukorda, kus krüptovarateenuse osutaja investeerimisklientidele teenuste osutamise eest vastutavad isikud on otseselt seotud otsuste tegemisega emitendist kliendile jaotamise kohta soovituste andmisega;

e) välditakse panustamisõiguse kasutamist ilma investeerimiskliendi eelneva nõusolekuta.

3. Krüptovarateenuse osutajatel peab olema tsentraliseeritud menetlus, et teha kindlaks kõik oma pakkumistoimingud, sealhulgas kuupäev, mil krüptovarateenuse osutajat teavitati võimalikest pakkumistoimingutest.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 27. veebruar 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN